

Designing a Teacher's Competency Model with a Meta-Composite Qualitative Approach

Salim Kazemi*

Corresponding Author, Department of Educational Administration, University of Mohaghegh Ardabili, Ardabil, Iran. E-mail: Salim.kazami@yahoo.com

Morteza Javidpour

Ph.D. in Educational Administration, University of Mohaghegh Ardabili, Ardabil, Iran. E-mail: morteza.aytak@yahoo.com

Mir Mustafa Saidi Ardabili

PhD Student in Educational Management, University of Mohaghegh Ardabili, Ardabil, Iran.

Afshin Divband

Master's Degree in Educational Management, Urmia University, Urmia, Iran. E-mail: afshin.divband@gmail.com

ABSTRACT

The current research was conducted with the aim of designing a teacher's competency model, using a qualitative approach. It was conducted within the framework of a qualitative methodology, employing the meta-synthesis method based on the seven-step approach of Sandelowski and Barroso (2007). The research focuses on all Persian and English studies published between 2000 and 2024 in the field of teacher competencies. To gather relevant articles, keywords related to the research aim were systematically searched, and the retrieved articles and documents were examined using a purposive sampling method based on predefined inclusion criteria. The selected studies were analyzed through a three-stage coding process (open, axial, and selective) using MaxQDA2020 software. The data analysis revealed 52 open codes, which were organized into three main categories and ten subcategories: individual competencies (including individual performance, self-efficacy, and communication skills), organizational competencies (including organizational innovation, positive organizational transformation, knowledge sharing, and organizational learning), and professional competencies (including educational, research, and digital competencies). Based on the findings, teacher competencies can be developed within educational organizations, encouraging teachers to foster creativity and innovation in their roles.

Keywords: Teacher, teacher competencies, school, educational organizations

Cite this Article: Kazemi, S., Javidpour, M., Saidi Ardabili, M., & Divband, A. (2025). Designing a Teacher's Competency Model with a Meta-Composite Qualitative Approach. *Educational Leadership Research*, 8(32), 173-193. <https://doi.org/10.22054/jrlat.2024.80427.1759>

© 2016 by Allameh Tabataba'i University Press

Publisher: Allameh Tabataba'i University Press

DOI: <https://doi.org/10.22054/jrlat.2024.80427.1759>

Extended Abstract

Introduction

Teachers' competencies are defined as a teacher's ability to meet the needs and demands of the teaching profession sufficiently, using an integrated set of knowledge, skills, and attitudes, which are reflected in the teacher's performance and reflection (Debai Saber et al., 2015). It is important to note that developing teachers' professional competence is a key factor affecting the quality of educational management, including fostering positive relationships between teachers and students and managing the learning environment (Singla et al., 2019). Sarigöz (2018) defines competence as an attitude, knowledge, skill, ability, or other characteristics that lead to successful job performance. Furthermore, teachers' competencies encompass logical thinking, personal communication, responsibility, information acquisition, creativity, and innovation (Rodriguez et al., 2020). Hantli (2017) classifies teachers' competencies into three areas: professional knowledge, professional practice, and professional commitment. Villanueva (2019) argues that competence consists of a broad range of characteristics, such as knowledge, skills, abilities, personality traits, attitudes, motivations, and behaviors, which enable a person to perform their job effectively and these characteristics can be measured according to performance standards.

Research Questions

The main research question is: What are the factors affecting teachers' competencies?

Literature Review

Competence refers to the outstanding characteristics or skills of a person or organization that contribute to better performance in professional fields (Giberson, 2015). Implementing a competency model offers several benefits to organizational members, such as identifying the knowledge, skills, and capabilities required by employees for both the present and future. By bridging the gap between the current and desired states, it helps in developing the necessary competencies (Sun et al., 2020). Additionally, teachers' competencies can be seen as the knowledge, attitudes, and skills that, when acquired, enable teachers to support the physical, intellectual, emotional, social,

and spiritual development of learners during education (Redecker, 2018).

Methodology

This research is practical in purpose and adopts a qualitative approach. Meta-synthesis, similar to meta-analysis, integrates several studies to generate comprehensive and interpretive findings. Unlike the quantitative meta-analysis approach, which relies on quantitative data and statistical methods, meta-synthesis focuses on qualitative studies, offering deep insights into the interpretation and quality of qualitative data. In other words, meta-synthesis combines the interpretations from selected studies to generate new, comprehensive insights.

Results

For data collection, primary data in the form of past documents were used. These documents included all the research in the field of teachers' competencies. In meta-synthesis, the text of previous research serves as the data. The study population consisted of all the research in the area of teachers' competencies, published by universities, research institutes, conferences, publications, and websites. Through the search systems of the National Library and other research sites such as Academic Jihad, Noor specialized magazines, Magiran, and scientific article databases (e.g., Science Direct, Google Scholar, Scopus, Springer, IEEE), 22 relevant final articles were selected from those reviewed, using keywords related to "teachers' competencies" from 2000 to 2024.

In the analysis phase, 52 open codes were identified, which were categorized into three main categories and ten subcategories. The quality of the model was confirmed. The conceptual model of teachers' competencies in educational organizations is shown in Figure 3. This model represents a consensus of the ideas presented in a unified collection, offering a comprehensive view of teachers' competencies.

Discussion

Teachers are the most fundamental element in the education system, acting as role models, coaches, and guides for students, steering the educational process. Their competence, efficiency, enthusiasm, and professional mastery play a significant role in determining the success of the learning process. The present study aimed to identify teachers' competencies using a qualitative meta-synthesis approach. The findings

suggest that teachers' competencies consist of three key areas: individual competencies, organizational competencies, and professional competencies.

Conclusion

As schools are a crucial social institution responsible for socialization and personal development, the government should implement comprehensive and long-term programs aimed at enhancing education and skill acquisition. These programs should address the evolving needs of teachers to ensure the progress of students. Such initiatives should include the development of curriculum, teaching methodologies, and standardized evaluations to ensure teachers' continued growth and effectiveness.

طراحی مدل شایستگی‌های معلمان با رویکرد کیفی فراترکیب

نویسنده مسئول، استادیار مدیریت آموزشی، دانشگاه محقق اردبیلی، اردبیل، ایران. رایانامه: salim.kazami@yahoo.com

سلیم کاظمی *

دکتری مدیریت آموزشی، دانشگاه محقق اردبیلی، اردبیل، ایران. رایانامه: morteza.aytak@yahoo.com

مرتضی جاویدپور

دانشجوی دکتری مدیریت آموزشی، دانشگاه محقق اردبیلی، اردبیل، ایران. کارشناسی ارشد مدیریت آموزشی، دانشگاه ارومیه، ارومیه، ایران. رایانامه: afshin.divband@gmail.com

میر مصطفی سعیدی اردبیلی

افشین دیوبند

چکیده

پژوهش حاضر با هدف طراحی مدل شایستگی‌های معلمان با رویکرد کیفی فراترکیب انجام شده است. پژوهش حاضر در چارچوب رویکرد کیفی و با استفاده از روش فراترکیب با رویکرد هفت مرحله‌ای Sandelowski and Barroso (2007) انجام شد. جامعه آماری مورد مطالعه شامل کلیه تحقیقات و مطالعات فارسی و انگلیسی چاپ شده در حوزه شایستگی‌های معلمان در بین سال‌های ۲۰۰۰ تا ۲۰۲۴ است. در این راستا، کلیدواژه‌های مرتبط با هدف پژوهش مورد جستجو قرار گرفت و مقالات و اسناد به دست آمده با استفاده از روش نمونه‌گیری هدفمند و با توجه به معیارهای پذیرش مورد بررسی قرار گرفتند که در نهایت ۲۲ مقاله که از معیارهای ورود به مطالعه برخوردار بودند با استفاده از روش کدگذاری سه مرحله‌ای (باز، محوری، انتخابی) از طریق نرم‌افزار MaxQDA2020 تجزیه و تحلیل شدند. بر اساس نتایج تحلیل داده‌ها برای جمع‌آوری داده‌ها ۵۲ کد باز شناسایی شد که در ۳ مقوله اصلی و ۱۰ مقوله فرعی دسته‌بندی شدند که عبارت‌اند از شایستگی‌های فردی (عملکرد فردی، خودکارآمدی فردی و مهارت‌های ارتباطی)، شایستگی‌های سازمانی (نوآوری سازمانی، تحول سازمانی مثبت، اشتراک دانش و یادگیری سازمانی) و شایستگی‌های حرفه‌ای (شایستگی آموزشی، شایستگی پژوهشی و شایستگی دیجیتال). با توجه به یافته‌ها می‌توان شایستگی معلمان را در سازمان‌های آموزشی توسعه داد و معلمان را تشویق به ایجاد خلاقیت و نوآوری در وظایفشان تشویق کرد.

کلیدواژه‌ها: معلم، شایستگی‌های معلمان، مدرسه، سازمان‌های آموزشی

استناد به این مقاله: کاظمی، سلیم، جاویدپور، مرتضی، سعیدی اردبیلی، میرمصطفی و دیوبند، افشین. (۱۴۰۳). طراحی مدل شایستگی‌های معلمان با رویکرد کیفی فراترکیب. پژوهش‌های رهبری آموزشی، ۳۲(۸)، ۱۷۳-۱۹۳.
<https://doi.org/10.22054/jrlat.2024.80427.1759>

مقدمه

منابع انسانی به‌ویژه معلم، در فرآیند تعلیم و تربیت، رکن اصلی و عامل بنیادین محسوب می‌شود و دستیابی به اهداف نظام آموزش و پرورش بدون وجود معلمان برخوردار از توانمندی‌ها و شایستگی‌های حرفه‌ای میسر نمی‌شود (Murray et al., 2018).

شایستگی‌های معلمان به توان معلم در برآوردن نیازها و مطالبات حرفه تدریس به میزان کافی و با استفاده از مجموعه‌ای یکپارچه از دانش، مهارت، نگرش گفته می‌شود به طوری که این مجموعه در عملکرد و بازتاب معلم تجلی یابد (دیباپی صابر و همکاران، ۱۳۹۵). باید توجه داشت که توسعه دادن شایستگی حرفه‌ای معلمان عامل اصلی مؤثر بر کیفیت مدیریت آموزشی از جمله روابط خوب بین معلم و دانش‌آموزان و همچنین مدیریت جو یادگیری است (Singla et al., 2019). Sarigöz (2018) معتقد است که شایستگی یک نگرش، دانش، مهارت، توانایی یا سایر ویژگی‌های است که موجب عملکرد شغلی موفقیت‌آمیزی می‌شود. همچنین شایستگی معلمان شامل تفکر منطقی، ارتباطات فردی، مسئولیت‌پذیری، کسب اطلاعات، خلاقیت و نوآوری است (Rodriguz et al., 2020). Hantli (2017) شایستگی‌های معلمان را در سه حوزه دانش حرفه‌ای، عمل حرفه‌ای و تعهد حرفه‌ای تقسیم‌بندی کرده است. Villanueva (2019) معتقد است شایستگی دامنه وسیعی از مشخصه‌هایی مانند دانش، مهارت، توانایی‌ها و ویژگی‌های شخصیتی، نگرش‌ها، انگیزه‌ها و رفتارها است و می‌تواند به شخص کمک کند تا کار را به روشی نتیجه‌بخش‌تر به اتمام برساند و این ویژگی‌ها می‌تواند بر طبق استانداردهای عملکرد قابل اندازه‌گیری باشد.

با توجه به نتایج پژوهش‌های انجام شده در کشور ما نیز نشان می‌دهد که در مسیر تحقق اهداف آموزش مبتنی بر شایستگی معلمان، چالش‌هایی وجود دارد. در این برنامه مفاهیم انتزاعی چون مهارت‌های اصلی، شایستگی‌های مورد انتظار معلمان گنجانده شده است که تدوین و تدارک این مفاهیم در عمل شرایط ویژه‌ای را می‌طلبد (الماسی، ۱۳۹۶). دانش‌پژوه و فرزاد (۱۳۹۵) نشان دادند که همبستگی بین پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان و مهارت‌های عمومی و اختصاصی معلمان مثبت است؛ یعنی با افزایش مهارت‌های عمومی و اختصاصی معلمان، پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان نیز افزایش می‌یابد. همچنین مطالعه سند چشم‌انداز ۱۴۰۴ نیز نشان می‌دهد که تغییرات سریع نیازهای آموزشی، فناوری، اجتماعی و اقتصادی، معلمان با شایستگی‌های ویژه جهت آموزش به نسل جدید را می‌طلبد. در بندهای اول و دوم

سند تحول بنیادین آموزش و پرورش بر افزایش بستر شایستگی‌ها و توانمندی‌های علمی، حرفه‌ای و تربیتی فرهنگیان و همچنین ضرورت جذب معلمان کارآمد و دارای شایستگی‌های لازم آموزشی، تربیتی و اخلاقی اشاره شده است (مهدوی هزاوه و همکاران، ۱۳۹۶). نقش کلیدی معلمان در امر آموزش و تلفیق فناوری‌های جدید در تدریس، لزوم رشد شایستگی، کارایی، اثربخشی و توانمندسازی هرچه بیشتر آن‌ها را ضروری می‌نماید. با توجه به این امر به دلیل نداشتن آیت‌های مناسبی جهت استخدام نیروی انسانی، افرادی وارد نظام آموزشی کشور می‌شوند که در آینده‌ای نه‌چندان دور می‌تواند سبب ناکارآمدی نظام آموزشی کشور در مقاطع مختلف برای دانش‌آموزان خواهد شد. بر اساس مبانی و استدلال‌های ذکر شده محققین به دنبال این مسئله هستند که شایستگی‌های حرفه‌ای معلمان را شناسایی و الگویی مناسبی جهت بروز شایستگی حرفه‌ای معلمان ارائه نمایند.

پیشینه پژوهش

شایستگی، محرک ویژگی‌ها و یا مهارت‌های برجسته یک فرد یا سازمان هستند که منجر به بهتر عمل کردن در زمینه‌های شغلی می‌شود (Giberson, 2015). به کارگیری مدل شایستگی برای اعضای سازمان هم دارای منفعت است از جمله اینکه دانش، مهارت و قابلیت‌های مورد نیاز کارکنان سازمان را برای زمان حال و آینده مشخص می‌کند و از طریق پر کردن شکاف بین وضعیت موجود و وضعیت مطلوب می‌تواند موجب توسعه شایستگی‌های مورد نیاز شود (Sun et al., 2020). همچنین می‌توان شایستگی‌های معلمی را شناخت‌ها، گرایش‌ها و مهارت‌هایی دانست که معلم با کسب آن‌ها می‌تواند در جریان تعلیم و تربیت به پرورش جسمی، عقلی، عاطفی، اجتماعی و معنوی فراگیران کمک کند (Redecker, 2018).

گل صنم‌لو و همکاران (۱۴۰۰) در پژوهشی با عنوان طراحی الگوی معلم خوب با تکیه بر سند تحول بنیادین آموزش و پرورش به این نتیجه رسیده‌اند که معلمان از راه آشنایی با شاخص‌های این الگو می‌توانند به خودارزیابی بپردازند و به نقاط قوت و ضعف خود آگاهی یابند. این الگو می‌تواند باعث کاهش آشفتگی‌ها و سردرگمی‌ها در شیوه تربیت و تأمین منابع انسانی در دستگاه تعلیم و تربیت کشور گردد و عمل به آن موجب سرفرازی معلمان و

آموزش و پرورش ایران شده و رسیدن به اهداف مندرج در سد تحول بنیادین را در پی داشته باشد که بهره‌مندی از آن موجب می‌شود که بخش عمده‌ای از نگرانی‌ها، پیرامون ملاحظات نظری، مبانی فرهنگی و دینی پاسخ داده شود.

رضایت و صادق بیگی (۱۳۹۸) در پژوهشی تحت عنوان الگوی شایستگی‌های دبیران دبیرستان‌های دولتی ایران. نشان دادند که مهم‌ترین شایستگی‌های یک دبیر برخوردار از توانایی‌ها و مهارت‌ها لازم برای انجام وظایف و مسئولیت‌های حرفه‌ای خویش است. Nguyen (2023) در پژوهشی با عنوان شایستگی معلمان در تدریس و یادگیری معلمان علوم اجتماعی در جهت ارتقای سطح حرفه‌ای. نشان داد که چهار حوزه شایستگی معلمان شامل: دانش و مهارت، روش اخلاقی، انگیزه و خودانعکاسی در مورد ارزش‌های شخصی؛ که این چهار مؤلفه شایستگی باید هنگام ارائه فعالیت‌های توسعه حرفه‌ای برای معلمان مورد توجه قرار گیرند.

Jerling (2021) در پژوهشی با عنوان شایستگی‌های حرفه‌ای معلمان. نشان داد که نقش مؤلفه‌های مهمی چون تصمیم‌سازی، رشد حرفه‌ای، منزلت و موقعیت، دانش و مهارت، استقلال و تأثیر در ارزیابی شایستگی معلمان ضروری است.

Rahayu و همکاران (2020) در پژوهش خود با عنوان شایستگی حرفه‌ای معلمان نشان دادند که معلمان چهار شایستگی کلیدی عمده یعنی توانایی برای خلق استراتژی‌های مؤثر یادگیری، شایستگی ایجاد و توسعه محیط یادگیری مؤثر برای دانش‌آموزان، توزیع و نشان دادن حوزه‌های تحت کنترل و حوزه‌های مسئولیتی و شایستگی راهنمایی و کنترل فرآیندهای آموزشی را دارا می‌باشند.

Ryan and Philip (2020) در پژوهشی به بررسی شایستگی‌های حرفه‌ای معلمان پرداختند؛ که شایستگی‌های حرفه‌ای معلمان در شش دسته شامل: آماده‌سازی مناسب، داشتن دانش پایه عمیق برای تسهیل یادگیری، استفاده از راهبردهای مختلف مدیریت رفتار فراگیران، برقراری ارتباط مؤثر با ذی‌نفعان، حرفه‌ای عمل کردن و خودآگاهی طبقه‌بندی کردند.

Kimet (2017) در پژوهشی نشان داد که شایستگی عمومی معلمان دارای نه بعد: شایستگی رشته، پژوهشی، برنامه درسی، یادگیری مادام‌العمر، اجتماعی فرهنگی، عاطفی، تعاملاتی، فناوری اطلاعات و ارتباطات، محیطی و برنامه‌ریزی درسی است.

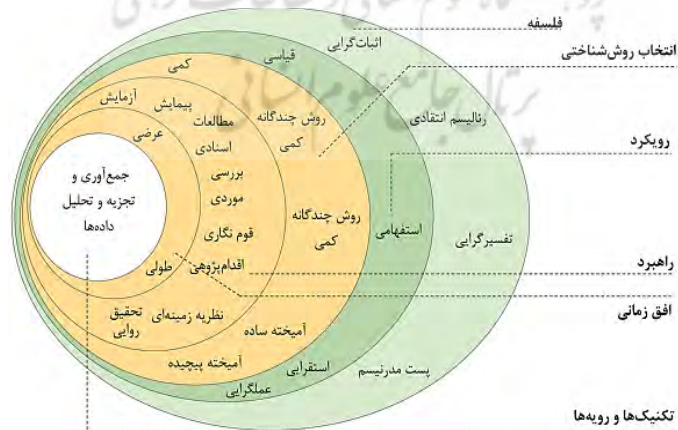

با عنایت به نکات ذکر شده توجه به توسعه و بهبود شایستگی‌های حرفه‌ای معلمان حقیقتی غیرقابل انکار است، زیرا معلمان نقطه آغاز هر تحول آموزشی و پرورشی هستند، بیشترین و برترین نقش را بر عهده دارند و با دانش و مهارتی که کسب کرده‌اند، می‌توانند سازمان آموزشی را دگرگون ساخته و فضای مدارس را به فضای محبت، رشد و بالندگی مبدل نمایند. از طرفی با توجه به روند توسعه کشورها، به خصوص ایران، در ابعاد گوناگون و با تمرکز بر رشد و توسعه معلمان در قلمرو آموزش و پرورش، برای معلمان کاستی‌هایی وجود دارد و تاکنون چارچوب جامعی مبنی بر شایستگی‌های معلمان طراحی نشده است. برای دستیابی به این هدف ضروری است شایستگی‌های موردنیاز معلمان در قالب الگوی شایستگی‌های معلمان شناسایی و تعریف شود. از این رو، پژوهش حاضر درصدد طراحی چارچوب شایستگی‌های معلمان است.

روش

پژوهش حاضر از لحاظ هدف کاربردی و با رویکرد کیفی فراترکیب تدوین شده است. فراترکیب مشابه فراتحلیل، برای یکپارچه‌سازی چندین مطالعه و ایجاد یافته‌های جامع و تفسیری صورت می‌گیرد. این روش در مقایسه با رویکرد فراتحلیل کمی که بر داده‌های کمی ادبیات موضوع و رویکردهای آماری تکیه دارد، بر مطالعات کیفی متمرکز است و به کیفیت ترجمه مطالعات کیفی و فهم عمیق پژوهشگر برمی‌گردد. به عبارت دیگر؛ فراترکیب، ترکیب تفسیر تفسیرات داده‌های اصلی مطالعات منتخب است.

نمودار ۱. پیاز پژوهش (Melnikovas, 2018, 33)

جامعه پژوهش شامل کلیه اسناد و مدارک علمی (مقالات علمی پژوهشی، پایان‌نامه‌ها و کتاب‌ها) منتشر شده در زمینه شایستگی‌های معلمان طی سال‌های ۲۰۰۰ تا ۲۰۲۴ است. برای انتخاب مقالات از کلیدواژه‌های شایستگی، شایستگی‌های معلمان و معادل انگلیسی واژگان شامل Competencies of teachers در پایگاه‌های اطلاعاتی کتابخانه‌ها، پژوهشکده‌ها و سایت‌هایی همچون جهاد دانشگاهی، پایگاه مجلات تخصصی نور، مگیران، مقالات علمی همایش‌های کشور، پایگاه نشریات کشور، ایرانداک، سیویلیکا، علم نت و پایگاه‌های استنادی و اطلاعاتی معتبر خارجی شامل Google، Science Direct، Springer، Scopus، Scholar، IEEE مورد جستجو قرار گرفت. همچنین از پارامترهای مختلفی مانند عنوان، چکیده، محتوا، دسترسی و کیفیت روش پژوهش برای ارزیابی و انتخاب مقالات استفاده شد.

برای دستیابی به هدف پژوهش از روش فراترکیب، مطابق با الگوی سندلوسکی و باروس استفاده شد که خلاصه این مراحل در شکل ۱ نشان داده شده است.

شکل ۱. گام‌های فراترکیب بر اساس روش هفت مرحله‌ای (Sandelowski and Barroso, 2007)

یافته‌ها

ارائه یافته‌های منسجم در تحلیل کیفی و بخصوص در این پژوهش مستلزم، حفظ و ارائه روند تولید نتایج مبتنی بر روش فراترکیب منتخب است. در این قسمت، یافته‌های هر مرحله مطابق با مدل سندلوسکی و باروس در هفت گام زیر ارائه می‌گردد:

گام اول: طرح سؤال پژوهش

برای تنظیم و دستیابی به سؤال اساسی پژوهش معیارهای مختلفی مانند چه چیزی، چه زمانی و چگونگی روش مورداستفاده قرار می‌گیرد. بر این اساس، در این پژوهش، سؤال اساسی این است که: شایستگی‌های معلمان در سازمان‌های آموزشی کدام‌اند؟

گام دوم: مروری نظام‌مند بر ادبیات

برای گردآوری داده‌های پژوهش از داده‌های اولیه به نام اسناد و مدارک گذشته استفاده شده است. این اسناد و مدارک شامل تمام پژوهش‌ها در زمینه شایستگی‌های معلمان

بوده است. در فراترکیب، متن پژوهش‌های گذشته، داده‌های پژوهش به شمار می‌رود. جامعه موردبررسی این پژوهش شامل تمام پژوهش‌ها در زمینه شایستگی‌های معلمان است که از محل دانشگاه‌ها، پژوهشگاه‌ها، کنفرانس‌ها، همایش‌ها، نشریات، پایگاه‌های اینترنتی و غیره تأمین شده است. با بررسی و شناسایی پژوهش‌ها از طریق سامانه جستجوی کتابخانه ملی و دیگر کتابخانه‌ها، پژوهشکده‌ها و سایت‌هایی همچون جهاد دانشگاهی، پایگاه مجلات تخصصی نور، مگیران، مقالات علمی همایش‌های کشور، پایگاه نشریات کشور، ایرانداک، سیویلیکا، علم نت و پایگاه‌های استنادی و اطلاعاتی معتبر خارجی شامل Science Direct، Google Scholar، Scopus، Springer، IEEE و چند پایگاه علمی دیگر با کلیدواژه‌های مرتبط با «شایستگی‌های معلمان» بین سال‌های ۲۰۰۰ تا ۲۰۲۴ موردبررسی قرار گرفتند. از بین مقالات موردبررسی تعداد ۲۲ مقاله نهایی مرتبط انتخاب شدند.

گام سوم: جستجو و انتخاب متون مناسب

در آغاز فرایند جست‌وجو، لازم است مشخص شود که آیا مقالات دریافتی حاصل از جستجو، متناسب با سؤال پژوهش است یا خیر. برای رسیدن به این هدف، مجموعه مطالعات منتخب چندین بار مورد بازبینی قرار گرفت. در این گام، در هر مرحله بازبینی، مقالات بر اساس عوامل مختلفی از جمله میزان ارتباط با موضوع پژوه، زبان مطالعه، زمان مطالعه، روش ای مطالعه، شرایط و نوع پژوهش موردبررسی قرار گرفتند و مواردی که دارای ارتباط کمتری بودند، از فرایند فراترکیب کنار گذاشته شدند.

شکل ۲. روند بازبینی و انتخاب منابع مرتبط

عنوان	<ul style="list-style-type: none"> تعداد مقالات منتخب شده به دلیل عنوان (۶۷) تعداد مقالات رد شده به دلیل عنوان (۱۱)
چکیده	<ul style="list-style-type: none"> تعداد مقالات منتخب شده به دلیل چکیده (۵۶) تعداد مقالات رد شده از نظر چکیده (۱۲)
محتوا	<ul style="list-style-type: none"> تعداد مقالات منتخب شده به دلیل محتوا (۴۴) تعداد مقالات رد شده به دلیل محتوا (۱۰)
کیفیت	<ul style="list-style-type: none"> تعداد مقالات منتخب شده به دلیل کیفیت (۳۴) تعداد مقالات رد شده به دلیل کیفیت (۱۲)
کل	<ul style="list-style-type: none"> تعداد مقالات نهایی انتخاب شده (۲۲)

در نهایت پس از فرآیند روند بازبینی و انتخاب منابع مرتبط ۲۲ مقاله به‌عنوان مقاله نهایی منتخب مورد استفاده قرار گرفتند. منابع استفاده‌شده برای استخراج کدها در جدول ۱ نشان داده شده است.

جدول ۱. پژوهش‌های انجام شده در حوزه شایستگی‌های معلمان

ردیف	نویسنده یا نویسندگان	سال	عنوان مقاله
۱	ابراهیمی	۱۴۰۱	تعیین شایستگی‌های معلمان در تدریس آنلاین
۲	بذرافشان و همکاران	۱۴۰۰	معرفی و اعتباریابی شایستگی‌های دانشجو معلمی آموزش ویژه
۳	وجیهه اکبرنژاد	۱۴۰۲	شناسایی مفهوم شایستگی مدیران از دیدگاه معلمان شهر مراغه
۴	فاطمه دهبندی بالادهی	۱۳۹۹	تفاوت شایستگی‌های حرفه‌ای معلمان پیش از دبستان استان مازندران
۵	رحیمی پردنجانی	۱۳۹۹	واکوی شایستگی‌های معلمان عشایر کوچنده: مطالعه پدیدارشناسانه
۶	کشاوری و همکاران	۱۴۰۰	طراحی چارچوب شایستگی‌های حرفه‌ای معلمان کارآفرین
۷	ابوالحسنی و جوادی پور	۱۳۹۸	شایستگی‌های حرفه‌ای معلمان و رضایت شغلی با تأکید بر دیدگاه سازنده‌گرایی
۸	وقور کاشانی و همکاران	۱۳۹۸	راهکارهای اعتلای شایستگی‌های حرفه‌ای معلمان و تعیین اثربخشی آن‌ها
۹	احمدی	۱۴۰۱	شناسایی و تحلیل عوامل مؤثر بر شایستگی‌های اصلی معلمان برای مدیریت استعداد مؤثر؛ مطالعه‌ی موردی: معلمان شهر اردبیل
۱۰	بذرافشان مقدم و همکاران	۱۴۰۰	بررسی شایستگی‌های حرفه‌ای معلمان آموزش و پرورش
۱۱	مهدیون و همکاران	۱۳۹۹	رابطه سواد دیجیتالی و شایستگی‌های کانونی معلمان با عملکرد شغلی آنان
۱۲	رضایت و صادق بیگی	۱۳۹۸	تدوین الگوی شایستگی‌های دبیران دبیرستان‌های دولتی ایران
۱۳	اصغر دریکوند	۱۴۰۱	طراحی الگوی شایستگی حرفه‌ای معلمان ابتدایی شهر پلدختر
۱۴	رعنا آرا	۱۴۰۲	نقش شایستگی‌های دیجیتالی معلمان در گرایش به یادگیری مداوم و تمایل به تدریس نوآورانه
۱۵	رزگار محمدی	۱۴۰۰	رابطه بین شایستگی دیجیتالی معلمان شهر سنندج و عوامل فردی و زمینه‌ای

ردیف	نویسنده یا نویسندگان	سال	عنوان مقاله
۱۶	خروشی و محمدی و ندیشی	۱۳۹۷	بررسی شایستگی‌های حرفه‌ای دانشجو معلمان از دیدگاه مدرسان و دانشجویان فرهنگیان
۱۷	جلیلی و همکاران	۱۳۹۷	بررسی وضع موجود توانایی و شایستگی‌های معلمان از دیدگاه دانش‌آموزان
۱۸	ایزدی و همکاران	۱۳۹۷	بررسی میزان شایستگی‌های حرفه‌ای معلمان دوره متوسطه استان مازندران
۱۹	ولی زاده	۱۳۹۶	بررسی راهکارهای تقویت شایستگی‌های حرفه‌ای معلمان در فعالیتهای پرورشی مدارس
۲۰	جرلینگ	۲۰۲۱	بررسی شایستگی‌های حرفه‌ای معلمان
۲۱	نیچ ولدت و همکاران	۲۰۱۸	ارزیابی شایستگی‌های بین فردی معلمان تازه‌کار
۲۲	والیکا و روهن	۲۰۱۷	توسعه شایستگی‌های حرفه‌ای معلمان برای به‌کارگیری فناوری اطلاعات و ارتباطات در آموزش

گام چهارم: استخراج اطلاعات پژوهش

در این مرحله، محتوای مقالات توسط محققان مورد بررسی دقیق قرار گرفت و کدهایی که ارتباط با واژه‌های کلیدی داشتند، انتخاب و بر اساس آن‌ها مفاهیم و مقوله‌ها شکل گرفت. از بین مقالات انتخاب شده تعداد ۷۶ کد استخراج شد. به علت تکراری بودن بعضی از کدها در مقالات انتخاب شده کدهای تکراری حذف شد که تعداد ۵۲ کد مورد استفاده قرار گرفت. کدهای استخراج شده پس از پالایش و بررسی دقیق محققان و با توجه به تشابهات اشتراکات بعضی از این مقولات با یکدیگر، مقوله‌بندی نهایی صورت گرفت که این مفاهیم در ۱۰ مقوله و سه مؤلفه اصلی قرار گرفتند.

گام پنجم: تجزیه و تحلیل و ترکیب یافته‌های کیفی

پژوهشگر در طول تجزیه و تحلیل، موضوعاتی را جستجو می‌کند که در میان مطالعه‌های موجود در فراترکیب پدیدار شده است. این مورد به‌عنوان بررسی موضوعی شناخته می‌شود. بدین صورت که پژوهشگر ابتدا تمام کدهای استخراج شده از مطالعات را کد در نظر می‌گیرد و سپس با در نظر گرفتن مفهوم هر یک از این کدها، آن‌ها را در یک مفهوم مشابه دسته‌بندی می‌کند. به این ترتیب مفاهیم (مضمون‌های) پژوهش شکل داده می‌شود. در پژوهش، ابتدا تمام کدهای استخراج شده از مطالعه‌ها به‌عنوان شناسه در نظر گرفته و سپس با در نظر گرفتن معنای هر یک از آن‌ها، شناسه‌ها در مفهومی مشابه تعریف شد؛ سپس مفاهیم مشابه در

مقولات تبیین‌کننده دسته‌بندی گردید تا به این ترتیب شایستگی‌های معلمان در قالب مؤلفه‌های اصلی پژوهش شناسایی شود.

جدول ۲. مقوله‌بندی یافته‌ها شایستگی معلمان

کدهای انتخابی	کدهای محوری	کدهای باز (مفاهیم اولیه)
شایستگی‌های فردی	عملکرد فردی	منظم بودن پویا بودن علاقه‌مند به تدریس صداقت در کار توسعه خلاقیت‌های فردی
	خودکارآمدی فردی	افزایش توانایی فردی در انجام وظایف ذهنیت مثبت نسبت به توانایی‌های خود افزایش شایستگی‌های شغلی خودتنظیمی توانمند بودن و رشد حرفه‌ای
	مهارت‌های ارتباطی	قدرت بیان داشتن الگو بودن ارتباط مناسب با دانش‌آموزان سعه‌صدر داشتن توانایی ارائه مشاوره به دانش‌آموزان برخورداري از مهارت خوب گوش دادن
شایستگی‌های سازمانی	نوآوری سازمانی	استفاده از روش‌های جدید برای حل مشکلات مدرسه عملیاتی کردن ایده‌های مفید معلمان روحیه پرسشگری استفاده از راه‌حل‌های جدید و مناسب در امور ارائه تدریس نوآور
	تحول مثبت سازمانی	ایجاد نگرش مثبت در کارکنان نسبت به مدیران و اهداف سازمانی تغییرات مثبت در ساختار سازمانی و تکنولوژی
	اشتراک دانش	اشتراک اطلاعات مفید در بین معلمان توسط مدیر مدیریت بهینه گردآوری و انعکاس دانش در مدرسه ذخیره‌سازی و تسهیم دانش توانایی اشتراک دانش بین
	یادگیری سازمانی	یادگیری ایده‌های نو و باز یادگیری تجارب روزمره

کدهای انتخابی	کدهای محوری	کدهای باز (مفاهیم اولیه)
		سیستم یادگیری هوشمند یادگیری و ارزشیابی مستمر دوره‌های ضمن خدمت تسهیل و تداوم بخشیدن فرهنگ یادگیرنده محور باور به توانایی یادگیری همه فراگیران برگزاری کارگاه‌های آموزشی و تربیتی
شایستگی‌های حرفه‌ای	شایستگی آموزشی	بالا بودن سطح سواد تسلط و تخصص در زمینه تدریس خود به‌کارگیری روش‌ها و فنون متعدد در تدریس آشنایی و آگاهی از تدریس و شیوه‌های آموزشی توانایی همکاران خود
	شایستگی پژوهشی	پایبندی به اصول اخلاق حرفه‌ای در پژوهش توانایی تولید و انتشار مقاله و کتاب پژوهش و اکتشاف نگارش خلاصه اقدام پژوهی مطالعه موردی اخلاق پژوهشی توانایی طراحی پژوهش‌های معلم محور
	شایستگی دیجیتالی	آشنایی با فضای مجازی برخوردراری از سواد دیجیتالی تسلط به نرم‌افزارهای آموزشی و تربیتی توانمند در استفاده از تکنولوژی آموزشی

گام ششم: کنترل کیفیت
 در روش فراترکیب، پژوهشگر رویه‌های زیر را برای حفظ و کنترل کیفیت مطالعه خود در نظر می‌گیرد.
 ۱. در کل فرایند پژوهش، پژوهشگر می‌کوشد با فراهم کردن توضیحات روشن و دقیق برای گزینه‌های موجود در پژوهش گام‌های اتخاذ شده را بردارد؛
 ۲. پژوهشگر هر دو روش جست‌وجوی الکترونیک و دستی را به کار می‌گیرد تا پژوهش‌های مرتبط را پیدا کند؛
 ۳. پژوهشگر، روش‌های کنترل کیفیت استفاده شده در مطالعه‌های اصلی را به کار می‌گیرد.

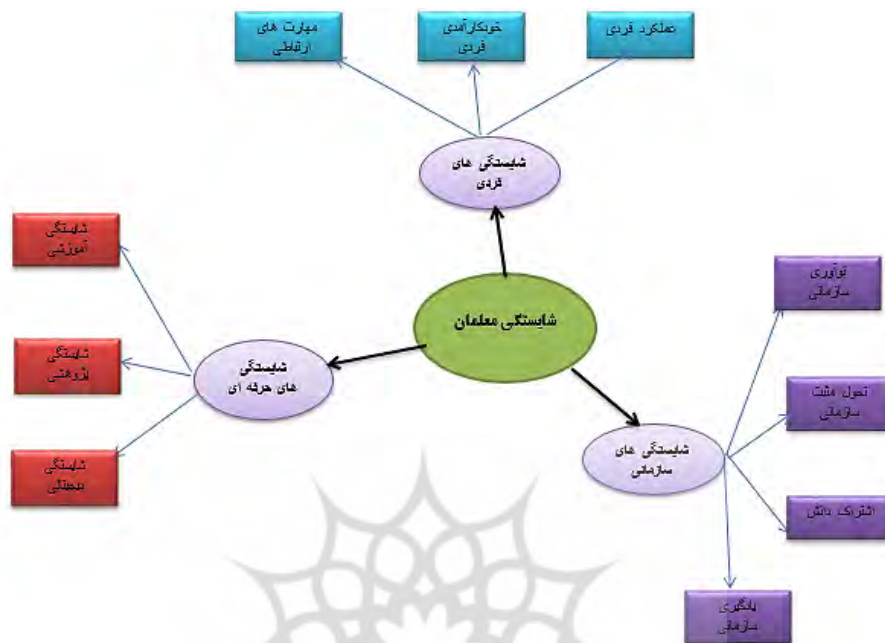
در این پژوهش، تقریباً از تمامی روش‌های اشاره شده در بالا جهت ارزیابی کیفیت استفاده شد. بر اساس نظر سندلوسکی و باروسو، در پژوهش‌های فراترکیب کیفی، روایی توصیفی یعنی تشخیص تمامی گزارش‌های تحقیقات مرتبط با موضوع و شناسایی و توصیف اطلاعات هر کدام از گزارش‌های موجود در مطالعه. روایی تفسیری در پژوهش‌های فراترکیب کیفی مربوط به پژوهشگران ثانوی است که گزارش‌های موجود در مطالعه را جمع‌بندی کرده و می‌نگارند. روایی نظری در فراترکیب، در درجه اول به اعتبار روش‌هایی برمی‌گردد که برای ایجاد یکپارچگی نتایج در پیش گرفته شده است و در گام بعد به یکپارچگی خود نتایج یا به عبارتی تفسیر محقق از یافته‌های پژوهشگران پیشین می‌پردازد. در این پژوهش برای روایی توصیفی سعی شده است حتی الامکان بیشترین تعداد مقاله‌های مرتبط شناسایی و گردآوری شود. برای روایی تفسیری به این صورت عمل شد که از ۴ نفر پژوهشگر به‌عنوان کدگذار و مفسر استفاده شد و در جلسات هماهنگی توافق نهایی در مورد کدهای مورد استفاده به دست آمد. در نهایت برای روایی نظری سعی شده است تا پژوهش‌هایی مورد استفاده قرار گیرد که از اعتبار علمی بالایی به‌ویژه از نظر ارجاع مقالات علمی، برخوردار باشند.

گام هفتم: ارائه یافته‌ها

در گام نهایی فرایند فراترکیب، یافته‌های حاصل از مراحل پیشین ارائه می‌گردد. در این مرحله یافته‌های حاصل از مراحل قبل در قالب یک مدل مفهومی ارائه می‌شود. در این پژوهش بر اساس نتایج تحلیل، ۱۰ مقوله فرعی، ۳ مقوله اصلی و ۵۲ کد شناسایی و آزمون کیفیت آن‌ها تأیید شد. مدل مفهومی شایستگی‌های معلمان در سازمان‌های آموزشی در شکل ۳ ارائه گردیده است. الگوی ارائه شده در این پژوهش در حقیقت اجماع نظریات ارائه شده در قالب یک مجموعه واحد است که دیدگاه جامع و کلی گرایانه‌ای نسبت به شایستگی‌های معلمان می‌دهد.

شکل ۳. مدل مفهومی شایستگی‌های معلمان

بحث و نتیجه‌گیری

معلم اساسی‌ترین عنصر در نظام آموزش و پرورش است که نقش الگو، مربی و راهنمای دانش‌آموزان و هدایت‌کننده فرایند تعلیم و تربیت را بر عهده دارد. میزان شایستگی، کارآمدی، علاقه‌مندی و تسلط حرفه‌ای او تعیین‌کننده فرایند یادگیری است. پژوهش حاضر به منظور شناسایی شایستگی‌های معلمان با استفاده از رویکرد کیفی فراترکیب در حوزه پژوهش‌های کیفی انجام شده است. یافته‌های پژوهش حاضر نشان می‌دهد که شایستگی‌های معلمان از سه شایستگی کلیدی: شایستگی فردی، شایستگی سازمانی و شایستگی حرفه‌ای تشکیل شده است.

شایستگی فردی: در پژوهش حاضر شایستگی فردی اولین مورد از شایستگی معلمان در مدارس بود بر طبق ادبیات و پیشینه پژوهش‌های انجام شده در زمینه شایستگی معلمان، می‌توان اذعان کرد که یافته‌های حاصل از پژوهش حاضر با پژوهش‌های Nguyen (2023)، Rodriguz (2020) Rahayu، و همکاران (2020)، گل صنم لو و همکاران (۱۴۰۰) مشترک و همسو است. این پژوهشگران نیز در مطالعات خود به شایستگی‌های فردی معلمان اشاره

داشته‌اند. در تبیین شایستگی‌های فردی معلمان می‌توان گفت که از مهم‌ترین عواملی که باعث افزایش عملکرد آموزشی و پژوهشی معلمان می‌شود ویژگی‌های فردی و شخصیتی آن‌ها است. همچنین معلمان در حکم مهم‌ترین منبع و مؤلفه در مدارس، در بالا بردن استانداردهای آموزشی نقش تعیین‌کننده دارند به همین خاطر معلمان باید به‌خوبی آماده‌شده، به حد کافی مهارت کسب کرده و دارای انگیزه بالایی باشند تا به بهترین وجه به وظایف خود عمل کنند؛ و در نهایت معلمان با توجه به اینکه در ابعاد مختلف به‌عنوان الگو مورد توجه دانش‌آموزان هستند لذا عملکرد فردی معلم، مهارت‌های ارتباطی و خودکارآمدی معلم به‌عنوان شایستگی‌های عمومی فردی مهم هستند.

شایستگی سازمانی: در پژوهش حاضر شایستگی سازمانی دومین مورد از شایستگی معلمان در مدارس بود بر طبق ادبیات و پیشینه پژوهش‌های انجام شده در زمینه شایستگی معلمان، می‌توان اذعان کرد که یافته‌های حاصل از پژوهش حاضر با پژوهش‌های Rodriguz (2020)، Ryan and Phillips (2020)، گل صنم‌لو و همکاران (۱۴۰۰) همسو است. این پژوهشگران نیز در مطالعات خود به شایستگی‌های سازمانی معلمان اشاره داشته‌اند. در تبیین شایستگی‌های سازمانی معلمان می‌توان گفت معلمی که از شایستگی‌های لازم برخوردار باشد توانایی مهارت‌های مرتبط با تفکر و تحلیل اطلاعات همچنین توانایی تأمل و تحلیل موقعیت‌هایی که باعث عملکرد متعالی و کارآمدتر می‌شود را برخوردار است. این شایستگی‌ها معلم را راهنمایی می‌کند که افراد باید چه چیزهایی را بدانند و چه کارهایی را بتوانند انجام دهند و چه مهارت‌هایی را داشته باشند که کارها و وظایف تخصصی خود را به‌خوبی به انجام برسانند. معلمان برخوردار از شایستگی‌های مهارتی بهتر می‌توانند دانش‌آموزانشان را به هدف‌های موردنظر برسانند.

شایستگی حرفه‌ای: در پژوهش حاضر شایستگی حرفه‌ای یکی از سه شایستگی معلمان در مدارس بود. بر طبق پژوهش حاضر با پژوهش Murray (2018)، Rahayu و همکاران (2020)، گل صنم‌لو و همکاران (۱۴۰۰)، رضایت و صادق بیگی (۱۳۹۸) همسو است. در تبیین شایستگی‌های حرفه‌ای معلمان می‌توان گفت معلمان از ارکان اصلی فرآیند یاددهی یادگیری هستند که نقش انکارناپذیری در کیفیت‌زایی یا کیفیت‌زدایی نظام آموزشی ایفا می‌کنند. یونسکو آموزش را کلید توسعه جوامع و مسیری می‌داند که افراد را برای تحقق توانایی‌ها و افزایش کنترل بر تصمیمات اثرگذار بر آن‌ها توانمند می‌سازد. این در حالی است

که برای آموزش و ایجاد یادگیری پایدار باید معلمان سیستم آموزشی، یکسری اطلاعات دانشی و مهارتی را داشته باشند. درعین حال که تربیت دانش آموزان توانا یکی از دغدغه‌های نظام آموزش و پرورش است. برای اینکه بتوان افراد متخصص و کارآفرین داشت باید افراد در مدارس به شیوه صحیح و علمی آموزش دیده باشند تا بتوانند نقش خود را در بازار کار و جامعه درست ایفا کنند.

پیشنهادهای کاربردی

مدیران و معاونان آموزش و پرورش برنامه‌ریزی‌های لازم را برای توسعه شایستگی‌های معلمان به عمل آورند.

پیشنهاد می‌شود مسئولان آموزش و پرورش با کمک آموزش‌های ضمن خدمت و حین خدمت در زمینه آموزش‌های راهبردهای تدریس به منظور توانمندسازی معلمان اقدامات لازم را انجام دهند.

با توجه به یافته‌های پژوهش، توصیه می‌شود مدیران و مسئولان آموزش و پرورش سازوکاری را تعریف کنند که معلمان بتوانند با استفاده از آن شایستگی‌های شغلی و تخصصی خودشان را ارتقاء دهند.

از آنجاکه مدرسه نیز به عنوان دومین نهاد اجتماعی به صورت رسمی در زمینه جامعه‌پذیری و اجتماعی شدن نقش اساسی و رسمی را دارد، لذا دولت بایستی بلندمدت‌ترین و دقیق‌ترین برنامه‌ها را در زمینه آموزش و کسب مهارت‌های مورد نیاز معلمان جهت پیشرفت دانش آموزان از طریق اجرای برنامه‌های مدون، تدوین محتوا، اجرای تدریس و در نهایت از طریق ارزیابی‌های استاندارد به وجود آورد.

تعارض منافع

نویسندگان این مقاله هیچ گونه تعارض منافی ندارند.

منابع

- الماسی، حجت اله، زارعی زوارکی، اسماعیل، نیلی احمدآبادی، محمدرضا و دلور، علی. (۱۳۹۶). ارزشیابی برنامه درسی کارورزی چهار در دانشگاه فرهنگیان بر اساس مدل ارزشیابی هدف محور تایلر. فصلنامه علمی پژوهشی تدریس پژوهی. ۵(۱). ۲۴-۱. Dor..1-24
- 20.1001.1.24765686.1396.5.1.1.5

دانش پژوه، زهرا و فرزاد، ولی‌الله. (۱۳۹۵). ارزشیابی مهارت‌های حرفه‌ای معلمان دوره ابتدایی. فصلنامه نوآوری‌های آموزشی، ۵(۴)، ۱۷۰-۱۳۵.

https://noavaryedu.oerp.ir/article_78813.html

دیبايي صابر، محسن، عباسی، عفت، فتحی واجارگاه، کوروش و صفایی موحد، سعید. (۱۳۹۵). تبیین مؤلفه‌های شایستگی حرفه‌ای معلمان و تحلیل جایگاه آن در اسناد بالادستی آموزش و پرورش ایران. دو فصلنامه پژوهش‌های آموزش و یادگیری. ۱۳(۲)، ۸۵-۷۱

doi: 10.22070/tlr.2017.13.2.109.

رضایت، غلامحسین و صادق بیگی، منیژه. (۱۳۹۸). تدوین الگوی شایستگی‌های دبیران دبیرستان‌های دولتی ایران. فصلنامه نوآوری‌های آموزشی، ۱۷(۱)، ۷۵-۱۰۴.

https://noavaryedu.oerp.ir/article_79140.html

گل صنم لو، محمد، نعیمی، ابراهیم، و خورسندی طاسکوه، علی. (۱۴۰۰). طراحی الگوی معلم خوب با تکیه بر سند تحول بنیادین آموزش و پرورش. فصلنامه مطالعات راهبردی بسیج، ۲۴(۱۰)، ۱۸۰-۲۲۲.

Dor. 20.1001.1.1735501.1400.24.90.6.6.

مهدوی هزاوه، منصوره، ملکی، حسن، مهرمحمدی، محمود، و عباس‌پور، عباس. (۱۳۹۵). بررسی تطبیقی نظام برنامه درسی مبتنی بر شایستگی‌ها در برنامه تربیت معلم دوره ابتدایی

کشورهای مالزی، هندوستان و ایران. فصلنامه مطالعات برنامه درسی ایران، ۱۱(۴۱)، ۶۴-۶۳

Dor. 20.1001.1.17354986.1395.11.41.2.0.

References

- Almasi, H., Zarei Zawarki, I., Nili Ahmedabadi, M., & Delavar, A. (2016). Evaluation of internship curriculum in Farhangian University based on Tyler's goal-oriented evaluation model. *Quarterly scientific research teaching research journal*, 5(1), 24-1. [In Persian]
- Danesh pazhouh, Z., & Farzad, V. (2015). Evaluation of professional skills of elementary school teachers. *Journal of Educational Innovations*, 5(4), 135-170. [In Persian]
- Dibaei Saber, M., Abbassi, E., Fathi Vajargah, K., & Safaei Movahed, S. (2020). Defining the Professional Competency Components of Teachers and the Analysis of it's Position in High Level Documents of Iran's Education. *Teaching and Learning Research*, 13(2), 109-123. doi: 10.22070/tlr.2017.13.2.109. [In Persian]
- Golsanamlu, M., Naeimi, E., Khorsandi Tasko, A., & Seyyed Sadraddin, S. S. (2021). Designing a good teacher model based on the Fundamental Reform Document of Education (FRDE). *Basij Strategic Studies*, 24(90), 179-222. [In Persian]
- Hossein Rezāyat, .. , & āād eq Beygi, .. (2018). vev eloping a competency model for teachers of Iranian public high schools. *Journal of Educational Innovations*, 17(1), 75-104. [In Persian]
- Huntly, Helen. (2017). Teachers' Work: Beginning Teachers' Conceptions of Competence. *The Australian Educational Researcher*. 35(1); 125-145. DOI:10.1007/BF03216878

- Mahdavi, M., Maleki, H., Mehrmohammadi, M., & Abbaspour, A. (2016). A comparative study on the teacher education curriculums at the elementary levels based on the competency-based approach in Malaysia, India and Iran. *Journal of Curriculum Studies*, 11(41), 23-64. [In Persian]
- Murray, E & Durkin, K & Chao, T & Star, J. R & Vig, R. (2018). Exploring Connections between Content Knowledge, Pedagogical Content Knowledge, and the Opportunities to Learn Mathematics: Findings from the TEDS-M Dataset. *Mathematics Teacher Education and Development*. 20(1). 4-22. <https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1173354.pdf>
- Nguyen, N. T. L. (2023). How to develop four competencies for teacher educators. In *Frontiers in Education*, 8(1); 423-445. doi: 10.3389/educ.2023.1147143
- Rahayu, W. P., Churiyah, M., Martha, J. A., & Basuki, A. (2020). Analysis professional and pedagogic competencies on professional teacher education participants in position phase 1 study programs of business and marketing education. *Journal of Education and Social Science*, 14(1), 19-28.
- Redecker, G. (2018). Teacher competency development, *Educational Leadership*, 4(8), 6-13.
- Rodriguez, V., Solis, L., Mascio, B., Gouley, K. K., P. A., & Brotman, L. M. (2020). With awareness comes competency: The five awarenesses of teaching as a framework for understanding teacher social-emotional competency and well-being. *Early Education and Development*, 31(7), 940-972.
- Ryan, T., Henderson, M., & Phillips, M. (2020). Digitally recorded assessment feedback in a secondary school context: student engagement, perception and impact. *Technology, Pedagogy and Education*, 29(3), 311-325
- Sarigöz, Ö. Bolat Y. (2018). Examination of the Competencies of the Pre-Service Teachers Studying at the Education Faculties about the Educational Program Literacy. *International Journal of Educational Administration and Policy Studies*. 10(9), 103-110.
- Singla, R., MacMillan, R. B. Janke, S. (2019). *Educational skills*, New York: Peter Lang.
- Sun, C., Shute, V. J., Stewart, A., Yonehiro, J., Duran, N., & D'Mello, S. (2020). Towards a generalized competency model of collaborative problem solving. *Computers & Education*, 143, 103672.
- Villanueva, J. (2019). Competencies of Technical-Vocational Teachers of the College of Education: Bases for Comprehensive Training Program. *African Educational Research Journal*, 6(3), 203- 212.